

Sygn. akt VIII U 2170/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 22 listopada 2017 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję częściowo w ten sposób, że stwierdza, iż ubezpieczona E. W. nie jest zobowiązana do zwrotu emerytury za październik 2017 roku.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 2170/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił ubezpieczonej E. W. wysokość emerytury i podjął wypłatę świadczenia od 1 listopada 2017 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, a także poinformował ubezpieczoną, że błędnie wypłacona emerytura za miesiąc październik 2017 r. zostanie potrącona w dwóch transzach (10 grudnia 2017 r. w kwocie 924,62 zł oraz 10 stycznia 2018 r. w kwocie 893,09 zł).

Ubezpieczona E. W. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się anulowania potrącenia emerytury za październik 2017 r. W uzasadnieniu wskazała, że z dniem 28 października 2017 r. rozwiązała stosunek pracy, jednakże świadectwo pracy otrzymała 5 listopada 2017 r., które przedłożyła w organie rentowym 6 listopada 2017 r. W związku z powyższym – zdaniem odwołującej – emerytura za październik 2017 r. powinna jej przysługiwać.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. (...) Oddział w Z. wskazał, że odwołująca została pouczone o braku prawa do pobierania emerytury w decyzji z 10 października 2017 r.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona E. W. 19 września 2017 r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury. We wniosku zaznaczyła, że postaje nadal w stosunku pracy.

Decyzją z 10 października 2017 r. (...) Oddział w Z. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 1 października 2017 r., tj. od daty wejścia w życie przepisów, i błędnie wypłacił jej świadczenie za październik 2017 r.

W dniu 6 listopada 2017 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne obliczenie emerytury, załączając świadectwo pracy z 30 października 2017 r., z którego wynika, że była zatrudniona od 1 listopada 2014 r. do 28 października 2017 r.

Zaskarżoną decyzją z 22 listopada 2017 r. (...) Oddział w Z. ustalił ubezpieczonej wysokość emerytury i podjął wypłatę świadczenia od 1 listopada 2017 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, a także poinformował, że błędnie wypłacona emerytura za miesiąc październik 2017 r. zostanie potrącona w dwóch transzach.

Sąd ustalił, że decyzję o przyznaniu emerytury z 10 października 2017 r., która zawierała m.in. pouczenie o braku prawa do pobierania emerytury do czasu rozwiązania stosunku pracy, przekazano do wysłania do ubezpieczonej 13 października 2017 r.

Ustalono, że wypłaty świadczenia emerytalnego zgodnie z decyzją z 10 października 2017 r. dokonano na rachunek bankowy ubezpieczonej 10 października 2017 r.

Odwołująca pozostawała w zatrudnieniu do 28 października 2017 r., co potwierdza przedłożone organowi rentowemu świadectwo pracy z 30 października 2017 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz. U. z 2017r., poz. 1383 ze zm.) prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Jak stanowi art. 135 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznowia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu, z uwzględnieniem ust. 2.

Z kolei po myśli art. 138 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Zgodnie zaś z ust. 2 tego przepisu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczone o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy mając na uwadze ustalony stan faktyczny i obowiązujące przepisy odwołująca E. W. jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za październik 2017 r.

W pierwszej kolejności Sąd zwraca uwagę, że żądanie zwrotu uzasadnia stwierdzenie bezpodstawności wypłaconego świadczenia. W przedmiotowej sprawie bezspornie świadczenie emerytalne za październik 2017 r. było wypłacone ubezpieczonej nienależnie, ponieważ nie rozwiązała ona stosunku pracy do czasu uzyskania prawa do emerytury. Obowiązująca ją umowę o pracę została rozwiązana dopiero 28 października 2017 r., podczas gdy emeryturę przyznano od 1 października 2017 r. Bezsporne było również, że wypłata przedmiotowego świadczenia była błędem organu rentowego, ponieważ ubezpieczona we wniosku o przyznanie prawa do emerytury wskazała, że pozostaje w zatrudnieniu i nie załączyła do niego świadectwa pracy od ostatniego pracodawcy.

Sąd podkreśla, że do stwierdzenia zasadności zwrotu nienależnie pobranego świadczenia niezbędne jest również ustalenie złej wiary osoby pobierającej świadczenie, a zatem istnienia po jej stronie świadomości takiego charakteru świadczenia. Dobrą wiarę wyłącza przeciwna wiedza, jak też niedołożenie należytej staranności.

Szczególnie istotnym elementem regulacji art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej jest wymóg pouczenia osoby pobierającej świadczenia o okolicznościach, których wystąpienie w czasie pobierania świadczenia powoduje utratę prawa do świadczeń (w ogóle lub w określonej wysokości), a obowiązek ten obciąża organ rentowy.

Natomiast konsekwencją braku pouczenia jest niedopuszczalność nałożenia obowiązku zwrotu pobranego świadczenia.

Powyższe stanowisko zostało potwierdzone w orzecznictwie. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 19 kwietnia 2013 r. (sygn. akt III AUa 789/12) „szczególnie istotnym elementem regulacji art. 138 ust. 2 pkt 1 u.e.f.u.s. jest wymóg pouczenia osoby pobierającej świadczenie o braku prawa do pobierania świadczenia (w ogóle lub w określonej wysokości). Wymóg pouczenia ma przy tym charakter formalny, co oznacza, że osoba, której umożliwiono zapoznanie się ze stosowną informacją (pouczeniem), nie może zasłaniać się okolicznością faktycznego braku zapoznania się z tą informacją (...) Zgodzić się trzeba ze skarżącą, iż świadczenia z tytułu renty socjalnej za okres od 1 marca do 31 maja 2011 r. nie mogą być uznane za świadczenia nienależnie pobrane w rozumieniu art. 138 ust. 2 powołanej wyżej ustawy. Ubezpieczona otrzymała, bowiem wypłatę renty socjalnej za ww. okres w połowie maja, 2011 r., kiedy nie była jeszcze pouczona o braku prawa do ich pobierania. Nie obciąża jej, zatem określony w art. 138 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, obowiązek zwrotu świadczeń za ten okres” (LEX nr 1312045).

Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy podnieść, że skoro organ rentowy decyzją z 10 października 2017 r. o przyznaniu ubezpieczonej prawa do emerytury, na odwrocie której zawarte zostały m.in. pouczenia o okolicznościach powodujących zawieszenie prawa do tego świadczenia, przekazał do wysłania do ubezpieczonej dopiero w dniu 13 października 2017 r., a ubezpieczona otrzymała wypłatę świadczenia za październik 2017 r. w dniu 10 października 2017 r., to nie można obciążyć jej obowiązkiem zwrotu świadczenia zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej. Sąd podkreśla, że dopiero z chwilą otrzymania ww. decyzji spełniony został zatem wymóg pouczenia ubezpieczonej o braku prawa do pobierania emerytury z uwagi na nierozwiązanie stosunku pracy. W rozpatrywanej sprawie ubezpieczona otrzymała bowiem wypłatę emerytury za październik 2017 r. kiedy nie była jeszcze pouczona o braku prawa do jej pobierania.

Według oceny Sądu świadczenie pobrane przez odwołującą nie jest świadczeniem nienależnie pobranym w rozumieniu art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej ponieważ nie była ona pouczona o sytuacjach powodujących zawieszenie prawa do świadczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2013r., sygn. akt III AUa 789/12, Lex nr 1312045).

Reasumując, w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do uznania, iż odwołująca w październiku 2017 r. pobrała nienależne świadczenie, co w pełni potwierdziło przeprowadzone postępowanie, a w konsekwencji odwołanie jest w pełni uzasadnione.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję częściowo w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczona E. W. nie jest zobowiązana do zwrotu emerytury za październik 2017 r.

(-) SSO Patrycja Bogacińska – Piątek